

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 258/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť Š. Č., zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Mlynská 26, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 9 Co/304/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. Č. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. marca 2014 doručená sťažnosť Š. Č. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „navrhovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 9 Co/304/2013 a jeho rozsudkom z 5. septembra 2013.

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení navrhovateľa v súdnom spore o zaplatenie 22 219,18 € s príslušenstvom vedenom Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 2 C/149/2004. Okresný súd rozsudkom z 11. marca 2013 návrh zamietol a sťažovateľovi uložil povinnosť náhrady trov konania. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co/304/2013-504 z 5. septembra 2013 tak, že prvostupňový „rozsudok vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol“, potvrdil a zmenil „rozsudok vo výroku o náhrade trov konania...“.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie vidí sťažovateľ v tom, že súdy nerešpektovali jeho návrhy na vykonanie dokazovania, predložené dôkazy, návrhy na vykonanie konfrontácie. V prípade, že súdy návrhy navrhovateľa na vykonanie dokazovania neakceptovali, mali vo svojich rozhodnutiach riadne odôvodniť, prečo predložené dôkazy neakceptovali a prečo nevykonali navrhnuté dôkazy. Ak súdy tento svoj postup neodôvodnili, neodstránili rozpory v znaleckom posudku, nevykonali konfrontáciu V. a znalca G., nevyočuli svedkyňu Č., porušili tým právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.

Nepreskúmateľnosť rozsudku vidí sťažovateľ v tom, že z neho nie je jasné, o čo opieral súd svoje rozhodnutie, ak potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa neberúc do úvahy odvolanie navrhovateľa a predložené dôkazy, ktoré preukazovali dôvodnosť nároku navrhovateľa...

Chýba nám posúdenie veci. t. j. výklad o tom, z akých právnych ustanovení súd vychádzal a prečo pod toto ustanovenie podriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie súdu považujeme za nedostatočné, nezrozumiteľné a závery súdu za nepreskúmateľné.“

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... rozsudkom Krajského súdu... sp. zn. 9 Co/304/2013-504 zo dňa 5. 9. 2013 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu... sp. zn. 9 Co/304/2013-504 zo dňa 5. 9. 2013 zrušuje a vec vracia v rozsahu zrušenia Krajskému súdu... na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Krajský súd... je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenie vo výške 947,48 Eur...“

5. Ako dôkazový materiál sťažovateľ predložil rozsudok okresného súdu č. k. 2 C/149/2004-468 z 11. marca 2013 a sťažnosťou namietaný rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co/304/2013 z 5. septembra 2013.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Predmetom sťažovateľovej sťažnosti je namietané porušenie označených práv zaručených ústavou a dohovorom (body 1 a 4) postupom krajského súdu a jeho rozsudkom sp. zn. 9 Co/304/2013 z 5. septembra 2013.

10. Podstatou námietok sťažovateľa boli tvrdenia o neopodstatnenosti faktických a právnych záverov krajského súdu (pozri bod 3), najmä nedostatočne zistený skutkový stav a v dôsledku toho aj nesprávne právne závery. Tým podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu ním označených práv (body 1 a 4).

11. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy,

ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

12. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 9 Co/304/2013 z 5. septembra 2013 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy, resp. dohovoru.

13. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní zisteného skutkového stavu a na neho nadväzujúce právne závery. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd oboznámil výsledky konania prvostupňového súdu, ktorý *„Napadnutým rozsudkom... súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporcom náhrady škody z ublíženia na zdraví, ktorá mu mala vzniknúť v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 25. 6. 2003.*

Pri rozhodovaní vo veci vychádzal z vykonaného dokazovania, keď konštatoval, že v danom prípade neboli preukázané skutočnosti odôvodňujúce priznanie zvýšenia odškodnenia z titulu bolestného. Prihliadal pritom na znalecký posudok P. G., z ktorého vyplynulo, že navrhovateľovi bola poskytnutá štandardná medikamentózna liečba bez komplikácií v súvislosti s podvrtnutím krčnej chrbtice, pričom išlo o intenzitu bolesti, ktorá je bežná pri takýchto poraneniach... Bolo tiež preukázané, že navrhovateľ v čase úrazu mal už pokročilé degeneratívne zmeny, o ktorých sa znalec vyjadril, že následná liečba

v spojitosti s krčnou chrbticou a ťažkosťami, ktoré následne vznikli, sú len prirodzeným vývojom v rámci degeneratívnych zmien...

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie... navrhovateľ a prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odporcovia v rade 1/, 2/.

Navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal rozsudok prvostupňového súdu zmeniť, jeho návrhu v celom rozsahu vyhovieť, alternatívne zrušiť a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Prvostupňový súd nepostupoval správne, keď vychádzal zo znaleckého posudku znalca P. G., lebo tento posudok je podľa jeho názoru nepresvedčivý, keď vychádza z nesprávnych skutkových okolností. Ak znalec uznal úraz navrhovateľa v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, v dôsledku ktorej si navrhovateľ uplatňuje nárok na náhradu škody na zdraví a išlo u neho o preukázateľné poškodenie krčnej chrbtice v dôsledku zlomenia krčku čapovca, mal rešpektovať aj jeho stanovisko k úrazu, ktoré uviedol vo svojom vyjadrení k tomuto znaleckému posudku...“.

Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd takto:

„Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 O. s. p.) rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa zamietol, ako vecne správne podľa ust. § 219 O. s. p. potvrdil.

Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tejto časti sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 219 ods. 2 O. s. p.), keďže ani zo strany navrhovateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

Navrhovateľ sa v tomto konaní domáhal voči odporcom náhrady škody z titulu bolestného, keď požadoval mimoriadne zvýšenie náhrady za bolestné vo výške 75-násobku pri hodnote bodu 60,- Sk v čase, kedy došlo ku škode na zdraví.

Za takéhoto stavu potom prvostupňový súd postupoval správne, keď v priebehu konania skúmal, či v prejednávanej veci sú dôvody mimoriadneho charakteru pre takéto zvýšenie, keď navrhovateľ už bol odškodnený vedľajším účastníkom z titulu bolestného

vo výške 296,26 Eur. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny záver, keď s prihliadnutím na závery znaleckého posudku návrh navrhovateľa zamietol. Zo záverov znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že v prípade navrhovateľa sa jednalo o štandardnú liečbu bez akýchkoľvek komplikácií, a preto i podľa názoru odvolacieho súdu nebol dôvod pre mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolestné.

Pokiaľ navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukazoval na nesprávne posúdenie veci zo strany súdu len z medicínskeho hľadiska, zdôrazňujúc spoločenskú a rodinnú stránku života poškodeného, tu je potrebné zdôrazniť, že tieto okolnosti by mohli mať vplyv pre rozhodnutie súdu v prípade odškodnenia navrhovateľa z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, čo je ale iný nárok, a preto ani odvolací súd na tieto okolnosti prihliadať nemohol.

K pochybeniu zo strany prvostupňového súde ale došlo pri rozhodovaní o náhrade trov konania, keď neprihliadol na dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O. s. p. a bez ďalšieho zaviazal navrhovateľa k náhrade trov konania.

Odvolací súd na rozdiel od názoru prvostupňového súdu dospel k záveru, že v prejednávanej veci sú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešným účastníkom, spočívajúce najmä v okolnostiach samotnej prejednávanej veci, kedy predmetom konania je nárok na náhradu škody z ublíženia na zdraví a rozhodnutie súdu záviselo výlučne od znaleckého dokazovania, a preto odvolací súd v tejto časti napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že úspešným účastníkom, ani štátu náhradu trov konania nepriznal.

Tou istou úvahou sa odvolací súd riadil pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania a nepriznal odporcom, ani vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov odvolacieho konania, i keď mali v odvolacom konaní úspech. Je nepochybné, že na strane navrhovateľa došlo k poškodeniu zdravia v súvislosti s dopravnou nehodou a už z tohto pohľadu by zaviazanie poškodeného k náhrade trov konania bolo neprimerane tvrdým rozhodnutím (mimoriadne zvýšenie bolestného vždy závisí, tak ako je to vyššie uvedené, od úvahy súdu).“

14. Vzhľadom na to, že krajský súd sa „v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia“, ústavný súd považoval za dôvodné (vo vzťahu k podstate námietok sťažovateľa prezentovaných v bode 3) citovať z odôvodnenia rozsudku okresného súdu z 11. marca 2013:

„... súd ani neprihliadal na námietky navrhovateľa proti znaleckému posudku, nakoľko v týchto námietkach uvádza iba odbornú literatúru a nič konkrétne v čom je znalecký posudok nepreskúmateľný a prečo treba vykonať kontrolné znalecké dokazovanie. Znalec pri vypracovaní znaleckého posudku navrhovateľa osobne vyšetril. Mal k dispozícii celú zdravotnú dokumentáciu a zaoberal sa zdravotným stavom navrhovateľa komplexne...“

15. Ústavný súd zastáva názor, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

16. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne

nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

18. Ústavný súd v závere poznamenáva, že dôvody uvedené krajským súdom v napadnutom rozhodnutí sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

19. Vychádzajúc zo zistených skutočností, ako aj z konštantnej judikatúry ústavného súdu spojenej s posudzovaním dodržiavania zásad spravodlivého procesu dospel ústavný súd k záveru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom

účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nepovažoval za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (bod 4).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2014